

Notitie

Referentienummer
295538.ehv.211

Datum
27 september 2010

Kenmerk
JE

Betreft

Aanvullend onderzoek natuurwaarden Sportpark de Klep te Middelbeers

1 Aanleiding

De gemeente Oirschot is voornemens lichtmasten te plaatsen ter verlichting van een kunstgrasveld op sportpark De Klep te Middelbeers. Om de plaatsing van deze lichtmasten mogelijk te maken is een gedeeltelijke aanpassing van het huidige bestemmingsplan noodzakelijk. Om te voldoen aan de uitgangspunten van een Goede Ruimtelijke Onderbouwing (G.R.O) dient o.a. inzichtelijk te worden gemaakt wat de gevolgen van de ruimtelijke ingreep zullen zijn voor de aanwezige natuurwaarden. Hiervoor is gestart met de uitvoering 'quickscan natuurwaarden' (Grontmij, 2010) om een indruk te krijgen van waar de natuurwaarden liggen binnen het plangebied. Uit de scan is gebleken dat de directe omgeving van het plangebied een geschikt leefgebied vormt voor broedvogels en vleermuizen. Dit leefgebied kan mogelijk verstoord worden door het in gebruik nemen van de lichtmasten. Voor deze soorten is de voorliggende gerichte inventarisatie noodzakelijk.

2 Doel van voorliggende notitie

Doel van deze notitie is het inzichtelijk maken van de verspreiding van lichtgevoelige beschermde + EHS typerende soorten rondom het te verlichten kunstgrasveld, die mogelijk beïnvloed zullen worden door de voorgenomen ingreep. Er is hierbij specifiek gekeken naar de verspreiding van broedvogels en vleermuizen.

3 Beschrijving onderzoeksgebied

Het te verlichten veld is gelegen in Sportpark de Klep en grenst aan de oostzijde aan een gemengd loof- en naaldbos. Het sportveld wordt aan de noord-, west- en zuidzijde begrensd door de overige sportvelden. De velden worden hierbij van elkaar gescheiden door een bomenrij van Zomereiken. Het onderzoeksgebied omvat het te verlichten sportveld, een groot deel van het sportpark en het grotendeels aanwezige gemengd loof- en naaldbos direct ten oosten van het te verlichten sportveld. Dit gebied is met een rode omlijning weergegeven in figuur 1. Het te verlichten sportveld is met geel is aangeduid.

Figuur 1 Ligging onderzoeksgebied (rode omlijning) met het te verlichten sportveld (gele omlijning)

4 Methodiek

4.1 Broedvogelinventarisatie

De broedvogelinventarisatie is deels uitgevoerd conform de methodiek van SOVON broedvogels (van Dijk, 2de aangepaste druk, 2004). Gekozen is voor BMP 'Alle soorten', een methode waarbij van alle vogelsoorten de territorium- en nestindicerende waarnemingen worden verzameld die tijdens een gericht aantal bezoeken op veldkaarten zijn ingetekend. Aan de hand hiervan worden aantallen en verspreiding van de broedvogels in een gebied bepaald.

Het onderzoeksgebied is 6 keer vlakdekkend gekarteerd in de periode half mei tot half juli 2010. Conform de methodiek van SOVON dient een inventarisatie ongeveer 15 maart gestart te worden. Door een late benadering vanuit de opdrachtgever is het niet mogelijk geweest om eerder te starten met de inventarisatie. Echter, door alsnog een vergelijkbare frequentie van inventarisaties uit te voeren in de onderzoeksperiode is getracht alsnog een representatief beeld te krijgen. Tevens kent het broedseizoen in het onderzoeksjaar een relatief late start door een sterk aanhoudende winterperiode.

De inventarisatie begon ongeveer een half uur tot drie kwartier voor zonsopgang en werd steeds op een ander punt gestart. Een volledige inventarisatieronde door het onderzoeksgebied duurde ongeveer 3 uur. Om de aanwezigheid van uilen vast te kunnen stellen is 1 nachtbezoek uitgevoerd, waarbij geluisterd is naar roepende vogels. Daarnaast is ook tijdens de 2 nachtelijke vleermuisinventarisaties gelet op de aanwezigheid van uilen. Alle waarnemingen van nestindicerende of territoriale broedvogels zijn tijdens het veldwerk op veldkaarten ingetekend. Uiteindelijk zijn de gegevens uitgewerkt tot een verspreidingskaart.

4.2 Vleermuizenonderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd conform het voorgeschreven vleermuisprotocol dat is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging, in overleg met de Dienst Landelijk Gebied en de Gegevensautoriteit Natuur (versie maart 2010). Gedurende twee avonden/nachten verdeeld over het seizoen is de functionaliteit van het onderzoeksgebied voor vleermuizen onderzocht. De onderzoeksnachten vonden plaats op 1 en 26 juli 2010. Er is gekeken naar mogelijk aanwezige vaste verblijfplaatsen in gebouwen en bomen binnen het onderzoeksgebied. Daarnaast is gekeken naar het gebruik van lijnvormige structuren door vleermuizen als vliegroute. Verder zijn ook alle foeragerende vleermuizen genoteerd, zodoende is het foerageergebied in kaart gebracht. De inventarisatie is uitgevoerd met een heterodyne batdetector voorzien van time expansion (type: Petterson D240x) en opname apparatuur.

5 Resultaten

5.1 Broedvogels

Het onderzoeksgebied is vlakdekkend visueel en op geluid conform BMP gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels, echter zijn deze niet aangetroffen. Tevens zijn er tijdens het nachtbezoek en beide nachten met vleermuisonderzoeken geen uilen binnen het onderzoeksgebied aangetroffen. Het onderzoeksgebied vormt een leefgebied voor diverse algemeen voorkomende broedende zangvogels. De algemene soorten betreffen Koolmezen, Pimpelmezen, Vinken, Winterkoningen en Merels. Deze soorten zijn verspreid rondom het te verlichten sportveld aangetroffen, waarbij er in de groenelementen diverse nestplaatsen en territoria zijn aangetroffen. Het gemengd loof- en naaldbos aan de oostzijde van het te verlichten sportveld vormt een leefgebied voor een grotere diversiteit aan broedvogels. In dit deel zijn enkele typerende soorten als de Tjiftjaf, Fluitier, Grote bonte specht en Boomkruiper aangetroffen. Deze soorten zijn enkel beschermd tijdens het broedseizoen. De resultaten van de vlakdekkende inventarisatie van broedvogels zijn omgezet tot een verspreidingskaart, waarop de aangetroffen nestindicerende of territoriale broedvogels zijn ingetekend. Deze zijn terug te vinden in bijlage 1.

5.2 Vleermuizen

Tijdens het onderzoek is een vliegroute van gewone dwergvleermuizen geconstateerd langs de reeds verlichte zuidzijde van het sportpark, zoals weergegeven in figuur 2. Daarnaast is er langs de oostzijde van het kunstgrasveld een vliegroute aangetroffen, langs een deel van de aanwezige lichtmasten van de tennisbanen en de noordzijde van het kunstgrasveld.

Rondom het gebouwtje op de hoek ten noordoosten van het kunstgrasveld is wordt met enige zekerheid een verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis gevormd. Het betreft een vestigende winterkolonie Gewone dwergvleermuizen. Dit wordt bevestigd door waargenomen tientallen 'zwermende' en sociaal jagende Gewone dwergvleermuizen boven het gebouw. In de zomerperiode wordt door de soort gezocht naar een winterverblijfplaats. Er zijn op diverse plekken in het onderzoeksgebied foeragerende Gewone dwergvleermuizen en Laatvliegers waargenomen.

Figuur 2 Bestaande vliegroutes (blauwe lijnen) en verblijfplaats (witte cirkel) nabij het te verlichten sportveld

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Broedvogels

Alle in Europa inheemse vogelsoorten genieten bescherming onder de Flora- en faunawet. In de praktijk betekent dit dat vooral in het broedseizoen sprake zal kunnen zijn van verontrusting, doden of verstoren van broedvogels of hun vaste rust- of verblijfplaatsen. Uit het aanvullend onderzoek blijkt dat er zich binnen de directe omgeving van het te verlichten sportveld nesten van broedvogels bevinden gedurende het broedseizoen (-/+15 maart-15 juli). Het strekt de aanbeveling om de lichtmasten buiten deze kwetsbare periode te plaatsen en vooraf aan het broedseizoen te starten met het gebruiken van de verlichting. Indien plaatsing tijdens het broedseizoen noodzakelijk is, dan geldt een ontheffingsaanvraag. Echter, zal in de regel een ontheffing tijdens de broedperiode van vogels niet snel worden afgegeven.

6.2 Vleermuizen

Uit het aanvullende onderzoek is gebleken dat er zich geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het onderzoeksgebied bevinden. Er kan met enige zekerheid geconcludeerd worden dat er een verblijfplaats wordt gevormd door Gewone dwergvleermuizen in het aanwezige gebouw aan de noordoostzijde van het te verlichten kunstgrasveld. Dit houdt in dat het waargenomen gedrag hoogstwaarschijnlijk leidt tot de vorming van een verblijfplaats van de soort. Het strekt de aanbeveling om voor het indicerende gedrag voor vestiging van een verblijfplaats van de soort, een alternatief te bieden door vooraf aan de plaatsing van de lichtmasten een drietal vleermuiskasten aan de lichtarme kant van het gebouw op te hangen. Hierdoor wordt een passend alternatief geboden en zal met het plaatsen van de vleermuiskasten een ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet achterwege kunnen blijven. Indien gewenst kan men de voorgenoemde maatregel ter goedkeuring voorleggen aan Dienst Regelingen. Als deze voldoende is dan zal een beschikking worden afgegeven met daarin de goedkeuring van de getroffen maatregel in de vorm van een 'positieve afwijzing' van de ontheffingsaanvraag.

Tijdens het onderzoek zijn vliegroutes van Gewone dwergvleermuizen gevonden langs de bomenrijen langs reeds aanwezige lichtmasten op het sportterrein. Hieruit blijkt licht geen noemenswaardig effect te hebben op de vliegroutes van deze Gewone dwergvleermuis. Het plaatsen van lichtmasten rondom het sportveld zal daarom geen noemenswaardig effect hebben op de aanwezige vliegroutes van de Gewone dwergvleermuis, indien vergelijkbare lichtmasten als de reeds aanwezige masten, zullen worden geplaatst.

Er is geconstateerd dat er voldoende foerageergebied voorhanden is voor de aanwezige Laatvliegers en Gewone dwergvleermuizen in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

Alle soorten vleermuizen zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen zijn jaarrond beschermd en vallen daardoor onder het zwaarste beschermingsregime (Tabel 3 Flora- en faunawet). Indien de functionaliteit van het leefgebied van vleermuizen niet kan worden gegarandeerd met de voorgenomen ingreep, dan geldt een ontheffingsaanvraag. Foerageergebieden van vleermuizen zijn niet beschermd, mits voldoende foerageergebied voorhanden is in de directe omgeving.

Bijlage 1

Verspreidingsonderzoek broedvogels

